

Kirjallisuutta

J. R. Hannula: Isä Aabraham. Ruusu-Risti-Kirjasto N:o 22. Hinta 9:–.

Nautintorikkaan hetken tarjosi minulle tämä Hannulan uusi kirja. Lapsena harrastin vanhan testamentin paimen- ja kuningastarinoita, mutta lukuunottamatta luomiskertomusta en ole niitä myöhemmin tutkinut. On ollut mielessäni kuin ennakkoluulo niitä vastaan: oh, ne on niin ikäviä juttuja, niin julmia, niin raakoja, niin hullunkurisia. Aabrahamista esim. en muistanut muuta kuin että hän aikoi tappaa oman poikansa Iisakin – Jumalan käskystä, – ja tämä riitti tehdäkseen minulle koko kertomuksen siitä vanhasta juutalaisesta inhottavaksi. Tietysti myönsin hengessäni, että vanha testamentti on salainen kirja, jota ei kirjaimellisesti ole luettava. Mutta selittäväthän papitkin, että Aabrahamin usko ja luottamus Jumalaan oli suurenmoinen ja ihailtava, että Jumala pani hänen uskonsa koetukselle ja ettei tarkoitus ollutkaan saada Isak tapetuksi. Mutta minua vain ällötti semmoinen Jumala ja vielä enemmän ihminen, joka oli valmis semmoista Jumalaa tottelemaan. Ja niin ollen mitkään selitykset ja tulkinnat teologiselta taholta eivät kyenneet karkoittamaan inhoani.

Kuinka hämmästynyt nyt olin, kun – aiheen takia alussa hieman epäröivästi ja vastahakoisesti – ryhdyin lukemaan Hannulan kirjaa ikävästä vanhasta hebrealaisesta ja hänen nauravasta Saarastaan ja huomasin joutuneeni tietäjän seuraan, joka taitavalla kädellään veti syrjään sielutieteellisen verhon ja elävin sanoin paljasti ne psykologiset kauneudet, jotka kätkeytyivät Aabraham-tarinan vertauskuvien taakse. Suuremmoisella intuitsionilla on kirjan tekijä loihittanut elämää muodollisesti raakoihin ja ristiriitaisiin juttuihin, – intuitsionilla, joka ei opetuslapsessa herää muuten kuin kokemuksen kautta. Olen varmasti ennenkin puhunut tästä Hannulan erikoisesta kyvystä tulkita pyhiä kirjoituksia, joka ei ihmiselle tule, ellei Mestari ole »avannut hänen silmiänsä, niin että hän osaa lukea kirjoituksia», kuten evankeliumissa sanotaan. Tämä uusi pieni teos on taas elävä todistus Hannulan heränneestä henkisilmästä ja hänen yhä kypsyvästä kirjallisesta tyylistään. Ei kadu, ken sitä ajatuksella lukee.

P. E.

(Ruusu-Risti 1925 Elokuu N:o 6, s. 254-255)